

نظم اداری

ترم ۳ مقدماتی

فهرست جزوه نظم اداری

مقدمه

خصوصیات نظم حضرت بهاءالله

ارکان نظم حضرت بهاءالله

تقسیمات نظم بدیع

نظم اداری

انتخابات بهائی

تشکیلات انتخابی

تشکیلات انتصابی

ضیافات نوزده روزه

مراکز اداری جامعه بین المللی بهائی

مشورت در نظم اداری

۱ (حضرت ولی امرالله در توقیع منیع نوروز ۱۰۱ بدیع می فرمایند) "قوه قدسیه که در مدینه طیبه شیراز، نقطه بیان در سنه ستین به آن بشارت داده و در سنه تسع در ارض مقدسه در زندان طهران متولد گشته و تصرفات اولیه اش در مدینه الله نمودار گشته و در ارض سر در سنه ثمانین به منتهی درجه قدرت در حقایق کائنات سریان و نفوذ نموده و در ایام قیادت مرکز میثاق از سجن اعظم به جهان فرنگ سرایت کرده و اقالیم غربیه را به حرکت آورده، پس از افول کوکب میثاق این قوهء ساریهء دافعهء نافذه در مشروعات و موسسات بهیه پیروان امر خداوند یگانه حلول نمود و مجسم و مشخص و مصور گشت." ۱

خصوصیات نظم حضرت بهاءالله

۲ (۱ - مؤسس آن جمال قدم)

حضرت ولی امرالله در توقیع دور بهائی تأکید می فرمایند که این نظم اساساً با آنچه انبیای گذشته وضع فرموده اند متفاوت است زیرا حضرت بهاءالله خود اصولش را بیان فرمودند و اختیارات لازمه را به مجریان آن عنایت نمودند و این رمز قوت امرالله و وجه تمایزش با سایر ادیان می باشد و ضامن حفظ و حراست آن نیز است.

۲ (۲ - هدف آن نجات عالمیان)

حضرت ولی امرالله در توقیع مبارک ۲۸ نوامبر ۱۹۳۱ بیان می فرمایند که نجات عالمیان فقط و فقط در قبول و تبعیت از نقشه کاملهء الهیه است که

حضرت بهاءالله شصت سال قبل آن را بر عالمیان عطا فرمودند و بشر برای رسیدن به مقام انسانیت باید به سوی استقرار نظم حضرت بهاءالله حرکت نماید .

(۳ - عدم امکان فهم کامل آن در حال حاضر)

حضرت ولی امرالله د تویق مبارک ۲۸ نوامبر ۱۹۳۱ تأکید می فرمایند که ادعای فهم جمیع قسمت‌های نقشه حضرت بهاءالله وهم و خیال است و اشاره می فرمایند که برای درک نظم جهان آرای جمال مبارک دو چیز لازم است یکی مرور زمان و دیگر هدایت‌های بیت العدل اعظم الهی . نظم بدیع حضرت بهاءالله همچون کوه مرتفع و با عظمتی است که تا زمانی که در پای این کوه ایستاده ایم ، قادر به مشاهده و درک عظمت و ابهت آن نیستیم و فقط هنگامی می توانیم عظمت آن را درک کنیم که از آن فاصله گرفته باشیم .

حال که با برخی از خصوصیات نظم حضرت بهاءالله آشنا شدیم ، لازم است به توضیح دو اصطلاح عمده در خصوص نظم که در آثار مبارکه به آن اشاره شده است ، بپردازیم . حضرت ولی امرالله در تواقیع انگلیسی اشاره به دو نظم می فرمایند که یکی "نظم اداری" * و دیگری "نظم بدیع جهان آراء" * می باشد و صریحاً می فرمایند که نظم اداری مقدمه نظم بدیع است . نظم اداری و نظم بدیع را نباید با تمام تعالیم الهی یکی دانست زیرا مجموعه تعالیم الهی عبارت از امر الهی است ولی نظم بدیع وسیله و اسباب حصول هدف غایی دیانت بهائی ، یعنی تحقق وحدت عالم انسانی می باشد و

Administrative Order *

New World Order *

نظم اداری هسته مرکزی نظم بدیع است . پس برای درک بهتر این دو اصطلاح به برخی از خصوصیات این دو نظم که در آثار مبارکه آمده است ، توجه می کنیم :

- ۱ - نظم اداری مقدمه نظم بدیع است .
- ۲ - نظم بدیع وسیله و اسباب حصول هدف غایی دیانت بهائی است .
- ۳ - نظم اداری هسته مرکزی نظم بدیع است .
- ۴ - نظم بدیع جهان آرا و الهی است .
- ۵ - استقرار نظم اداری بشارت دهندهء طلوع عصر ذهبی است .
- ۶ - نظم بدیع از انظمهء عالم ممتاز است .
- ۷ - نظم اداری حافظ حکومت آیندهء بهائی است .
- ۸ - نظم بدیع در تاریخ ادیان الهی بی سابقه است .
- ۹ - نظم اداری در مقایسه با امر الهی به مانند استخوان بندی درهیکل انسان است .

ارکان نظم حضرت بهاءالله

با توجه به بیانات حضرت ولی امرالله نظم حضرت بهاءالله بر دو رکن و پایه استوار است: یکی رکن ولایت که وظیفه تبیین و توضیح آثار را به عهده دارد و دیگری رکن بیت العدل اعظم الهی که مرجع تشریح و قانونگذاری می باشد.

الف - رکن ولایت امر

ولایت امر در دیانت بهائی گرچه به ظاهر با صعود هیکل مبارک حضرت عبدالبهاء و گشوده شدن الواح وصایا آغاز گردید ولی در واقع حضرت عبدالبهاء با تبیین آثار زیادی از حضرت بهاءالله نکات زیادی در الواح الهی را برای بشر روشن و نمایان فرمودند و وصیت نامه مبارکشان ابعاد مختلفی از نظم اداری را مشخص نمود، از آن جمله ولی امرالله بود که می فرمایند: " ای یاران مهربان، بعد از مفقودی این مظلوم باید اغصان و افنان سدره مبارکه و ایادی امرالله و احبای جمال ابهی توجه به فرع دو سدره که از دو شجرهء مقدسه مبارکه انبات شده و از اقتران دو فرع دوحه رحمانیه به وجود آمده یعنی شوقی افندی نمایند. زیرا آیت الله و غصن ممتاز و ولی امرالله و مرجع جمیع اغصان و افنان و ایادی امرالله و احباءالله است."

حضرت ولی امرالله این وظیفه مقدس را از سال ۱۹۲۱ میلادی مطابق ۱۳۰۰ ه. ش به مدت سی و شش سال تا ۱۹۵۷ میلادی با اقتداری کامل و زحماتی خستگی ناپذیر ادامه دادند و به تبیین و تشریح وجوه مختلف امر مبارک پرداختند و آثار خود را به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی در اختیار احبای سراسر عالم قرار دادند.

(اقدام دیگر حضرت ولی امرالله جهت حراست و صیانت امرالله ، انتصاب حضرات ایادی امرالله از سال ۱۹۵۱ به بعد بود . در ۲۴ دسامبر همان سال طی تلگرافی به سراسر عالم فرمودند : " اکنون وقت آن رسیده که ... موضوعی که اضطرارا مدتی به تعویق افتاده بود ، به مرحله عمل در آید و آن تعیین ایادی امرالله بر طبق نصوص الواح وصایای حضرت عبدالبهاء است که اولین عده آنها بالغ بر دوازده نفر می باشند و به تعداد مساوی از ارض اقدس و قطعات آسیا و امریکا و اروپا انتخاب شده اند . . . " انتصاب حضرات ایادی امرالله در چند نوبت صورت گرفت و در زمان صعود حضرت ولی امرالله ، تعداد ایشان که در قارات عالم به خدمت قائم بودند بالغ بر ۲۷ تن بود) ۵

۶ (حضرات ایادی به محض استماع خبر صعود حضرت ولی امرالله ، در ارض اقدس مجتمع شدند و ضمن انتخاب هیاتی متشکل از نه نفر ایادی امرالله در ارض اقدس ، اولین ابلاغیه رسمی خود را نه روز پس از صعود خطاب به عالم بهایی صادر فرمودند و اعلان نمودند که به طور رسمی در معیت امه البهائه روحیه خانم ، صندوق آهنین و میز تحریر حضرت ولی امرالله را بررسی نموده اند و تصدیق کردند که ایشان وصیت نامه ای از خود به جای گذاشته اند و همچنین تأیید فرمودند که حضرت ولی امرالله ، اولادی ندارند و تعیین قطعی جانشین و تداوم ولایت امر بر عهده بیت العدل اعظم می باشد .

حضرات ایادی در مدت شش سال (۱۹۵۷ تا ۱۹۶۳) با زحمت بسیار جامعه جهانی بهائی را طبق برنامه های تعیین شده توسط حضرت ولی امرالله در طول نقشه ده ساله رهبری و هدایت فرمودند تا در رضوان ۱۲۰ بدیع مطابق اردیبهشت ماه ۱۳۴۲ ه . ش که دیگر هدایت دقیق حضرت ولی امرالله به انتها رسیده بود و ضمناً جامعه جهانی بهائی نیز آمادگی انتخاب بیت العدل اعظم را پیدا کرده بود ، اعضای پنجاو شش محفل روحانی ملی را

برای انتخاب اولین بیت العدل اعظم دور هم جمع نمودند تا با رای سری ، نه نفر از رجال عالم بهائی را برای خدمت در اولین دوره بیت العدل اعظم انتخاب نمایند . هیات مجلله ایادی امرالله در آخرین تلگراف رسمی خود به عالم بهائی فرمودند : " با نهایت سرور انتخاب اعظم هیات تقنینیه عالم امر را که منصوص کتاب اقدس و به نص مبارک مشمول هدایت مصون از خطای حضرتش می باشد ، به اطلاع یاران شرق و غرب می رساند . " (۶)

بیت العدل اعظم در ۱۶ اکتبر ۱۹۶۳ یعنی حدود پنج ماه بعد از تاسیس ، طی دستخطی خطاب به کلیه محافل روحانی ملی فرمودند : " یاران محبوب ، این هیات متن قرار ذیل را به اطلاع آن امنای امر رحمان می رساند . بیت العدل اعظم متوجهاً مبتهلاً بعد از غور و تمعن دقیق در نصوص مقدسه مبارکه راجع به تعیین وصی حضرت شوقی افندی ولی امرالله و بعد از مشاورات مفصل و همچنین ملاحظه آرای حضرات ایادی امرالله مقیم ارض اقدس به این نتیجه رسید که طریق تعیین ولی ثانی بهائی وصی حضرت شوقی افندی ربانی بکلی مسدود و امکان تشریح قوانینی که تعیین من هو بعده را میسر سازد ، بالمره مفقود است . "

✓ (آنچه که مسلم است اینکه عدم وجود ولی امر خللی بر رکن ولایت وارد نکرده است ، چرا که وظیفه تبیین طی سالها توسط حضرت عبدالتهاء و حضرت ولی امرالله صورت گرفته و این هیاکل مطالبی را که حتی در آن زمان به ذهن هیچ یک از احبا خطور نمی کرد به دقت بررسی و جزئیات آن را برای تمام دور بهائی مشخص فرموده اند . به عبارت دیگر حقیقت رکن ولایت ، آثار و نصوص مبارکه ای است که از دو مرکز تبیین به یادگار مانده است و هادی و راهنمای جامعه بهائی در مسیر استقرار نظم بدیع خواهد بود) (۷)

ب - رکن دیوان عدل الهی

همانطور که قبلاً گفته شد، بیت العدل اعظم که یکی از دو رکن نظم بدیع جهان آرای حضرت بهاءالله می باشد در سال ۱۹۶۳ میلادی انتخاب گردید ، ولی جامعه بهائی برای انجام این انتخاب بزرگ مسیر طولانی را طی نمود (بی گمان نقطه آغاز این خط سیر را در عهد ابهی ، در دوران حضرت بهاءالله باید جستجو نمود ، چه که این موسسه الهی به کلمهء جمال قدم خلق گردید . در کتاب مستطاب اقدس و الواح متمم* ذکر "رجال العدل" ، "رجال بیت العدل الهی" ، "امنای بیت عدل" و "وزراء بیت عدل" متناوباً مذکور است .

بیت العدل اعظم در پیام ۹ مارچ ۱۹۶۵ می فرمایند : " یاران باید بدانند که در نصوص مبارکه چنین مطلبی وجود ندارد که انتخاب بیت العدل اعظم فقط باید به دعوت ولی امرالله صورت گیرد . بلکه بر عکس حضرت عبدالبهاء در نظر داشتند حتی در زمان حیات خودشان دعوت به انتخاب آن نمایند . در زمانی که حضرت ولی امرالله آن را به تاریخ ترین اوقات حیات حضرت عبدالبهاء توصیف می فرمایند ، در دوره سلطنت سلطان عبدالحمید و در موقعی که آن حضرت قرار بود به ناسازگارترین نواحی شمال افریقا تبعید گردند و در زمانی که حتی حیات مبارک در معرض خطر بود ، حضرت عبدالبهاء به حاجی میرزا تقی افغان ، ابن خال حضرت باب و بانی اعمده مشرق الاذکار عشق آباد ، شرحی نوشته ، به او امر فرمودند ، هر گاه تهدیدات و مخاطرات نسبت به آن حضرت ، صورت وقوع یابد ، اقدام به انتخاب بیت العدل عمومی نماید . . . "

* الواح متمم : الواح کامل کنندهء کتاب مستطاب اقدس

با صدور نخستین توفیق از قلم ملهم حضرت ولی امرالله ، مولای توانا ، عزم و اراده خویش را دایر بر تاسیس بیت العدل اعظم به عالم بهائی اعلان و ابلاغ نمودند : " انشاءالله بعونه و هدايته امور به مشورت عائله مقدسه و حضرات افنان در ارض مقصود به احسن وجوه مرتب و منظم خواهد گشت و تمهیدات* لازمه کامله از برای انتخاب و تاسیس بیت عدل عمومی پس از مشورت و دقت تام ابلاغ به یاران خواهد شد . اما در تواقیع بعدی فراهم نبودن تمهیدات لازمه را بیان فرمودند و در طی ده سال اول ولایت امر ، از خلال تواقیع مبارک معلوم است که ایشان واقعا در صدد تشکیل انجمن بین المللی بودند تا موعد انتخاب بیت العدل اعظم فرا رسد زیرا روز به روز وظایف و اهمیت آن در فکر ایشان قوت می گرفت . در سال ۱۹۲۹ میلادی اراده مبارک بر این بود که یک کنفرانس بین المللی تشکیل دهند تا یاران غیر رسمی اجتماع نموده ، در باره وسایل تحکیم محافل ملیه شرق مذاکره و در موضوع تشکیلات امریه بحث نمایند تا بیت العدل اعظم که منظور نظر حضرت عبدالبهاء بوده است زودتر و سریعتر ارتفاع یابد .

۹ (در نوامبر سال ۱۹۵۰ میلادی زمانی حضرت ولی امرالله در سویس تشریف داشتند . تلگراف به اطراف ارسال فرموده ، نفوسی را برای حضور در ارض اقدس دعوت فرمودند که اولین شورای بین المللی را تشکیل دهند . وظیفه شورای بین المللی ، همکاری با حضرت ولی امرالله و ارتباط با حکومت در ارض اقدس بود و در نهم ژانویه ۱۹۵۱ طی تلگرافی تصمیم خطیر و

* تمهیدات : مقدمات

تاریخی تأسیس اولین شورای بین المللی بهائی را به عالم بهائی ابلاغ فرمودند و آن را مقدمه ای برای تأسیس بیت العدل اعظم تعیین فرمودند^۹ در سال ۱۹۵۳ میلادی که نقشه ده ساله را طرح و اعلان فرمودند ، هدف دهم آن را چنین مقرر فرمودند : " تأسیس محکمه بهائی در ارض اقدس که مقدمهء انتخاب و تشکیل اعظم هیات تشریحیهء جامعه پیروان امر الهی و استقرار بیت العدل اعظم در ارض اقدس خواهد بود . (اما در نیمه راه این جهاد روحانی ، عالم بهائی بگفتن خود را از هدایت حضرت ولی محبوب امرالله محروم یافت و این چنین شد که شش سال حضرات ایادی رهبری جامعه جهانی بهائی را به عهده گرفتند تا سال ۱۹۶۳ که اولین بیت العدل اعظم پس از طی این مقدمات تأسیس و تشکیل گردید .) ۸ - ۱۰

تقسیمات نظم بدیع

حضرت ولی امرالله نظم بدیع را به ترتیب زیر تقسیم بندی فرموده اند تا بهتر بتوانیم به دقایق و حقایق آن پی ببریم و فهم عظمت آن برای ما آسان گردد.

۱۱) نظم بدیع شامل دو قسمت احکام و مبادی می باشد و مبادی نیز خود به دو قسمت تقسیم می شود که شامل مبادی روحانی و مبادی اداری می باشد. در ترم دو با مبادی روحانی که همان تعالیم روحانی و اجتماعی دیانت بهائی است آشنا شده اید و اینک در این جزوه با مبادی اداری که همان اصول نظم اداری بهائی می باشد در آشنا می شوید.

۱ - خصایص نظم اداری

حضرت ولی امرالله می فرمایند: "... عصر تکوین دور بهائی به ارتفاع نظم اداری مخصص گشته و این نظم به مثابه صدفی برای حفظ و صیانت گوهر گرانبهای امرالله و به مرور زمان واضح و مبرهن خواهد شد که این نظم عامل اصلیه ای است که این شرع انور را به مرحله نهایی وارد خواهد کرد." و نیز باید دانست که نظم اداری مراحل اولیه خود را می گذراند و هنوز به مرحله بلوغ و کمال نرسیده است و این حقیقت در آثار حضرت ولی امرالله کاملاً مشهود است چنان که در توقیع مبارک دور بهائی می فرمایند: "مادام که این نظم هنوز در مرحله طفولیت است، زنهار که نفسی در ادراک کیفیتش به خطا رود و یا از اهمیتش بکاهد و یا مقصدش را دگرگون جلوه دهد..." (ترجمه)

ذکر این نکته قبل از ورود به درس تاسیسات نظم اداری لازم و حائز اهمیت است و آن این است که کلیه قدرتهای اجرایی در دست تشکیلات انتخابی جامعه است یعنی قدرت در اختیار یک جمع است نه یک فرد. در امر مبارک هیچ فردی وجود ندارد که دارای امتیاز خاصی بوده و تحت عنوان آن امتیاز، بتواند قدرت اجرایی داشته باشد (۱۱)

۲ - تاسیسات نظم اداری

مطابق آنچه در نصوص مبارکه و دستخطهای بیت العدل اعظم آمده است، تاسیسات نظم اداری بهائی را در حال حاضر به صورت زیر می توان تقسیم کرد: ۱ - عصبه* (تشکیلات) انتخابی ۲ - عصبه (تشکیلات) انتصابی

* عصبه: جمعیت - دسته

تشکیلات انتخابی :

اطلاق لفظ انتخابی برای این دسته از تشکیلات بدین خاطر است که اعضای این عصبه به نوعی با انتخاب افراد جامعه بهائی معین می شوند و به چهار دسته محلی - منطقه ای - ملی و بین المللی تقسیم می گردند .
تشکیلات انتصابی

انتصاب به معنی گماشتن و منصوب شدن به شغل یا سمتی می باشد و منظور ، آن دسته از مؤسسات امریه می باشد که اعضای آن توسط یک تشکیل ، انتصاب می شوند نه توسط افراد احبا و این نوع تشکیلات گرچه دارای مجامع و هیأت‌هایی نیز هستند ولی اصل فعالیت آنها به صورت فردی می باشد .

عصبه انتخابی در نظم اداری

بیت العدل اعظم
محافل روحانی ملی
شوراهای منطقه ای
محافل روحانی محلی

عصبه انتصابی در نظم اداری

بیت العدل اعظم
هیات دارالتبلیغ بین المللی
هیات های مشاورین قاره ای
هیات های معاونین
مساعدين

۱۳

نظر بر اینکه کلیه عناصر نظم حضرت بهاءالله ، بدیع است ، از این رو انتخابات بهائی نیز با ویژگیهای بدیع و جدیدی ارائه گردیده است که به هیچ وجه با سایر انتخابات رایج در عالم قابل قیاس نیست .

۱ (حضرت ولی امرالله در توفیق ۱۶ ژانویه ۱۹۳۲ می فرمایند : " کل باید بدانند که انتخاب در درجه اول و ثانی سَرّی و آزاد است ؛ حتی اطلاع زوج بر کیفیت انتخاب رأی زوجه جائز نه . بین افراد یک خانواده ، امر انتخاب باید مکتوم باشد . ابدای رأی * و تصریح اسم به هیچ وجه جائز نه و البته باید از دسایس * و مفاسد و مکاره * سیاسیون اجتناب نمایند و با توجهی تام و نیتی خالص و روحی آزاد و قلبی فارغ اقدام نمایند والا نتیجه هرج و مرج است و مشاكل عظیمه تولید گردد و فتنه و فساد ازدیاد یابد و تائید الهی سلب * گردد و هجوم دشمنان بیشتر شود و نوایای مبارکه تحقق نجوید) .

انتخابات بهائی بر سه اصل استوار است : سَرّی ، عمومی ، آزاد

۲ (سَرّی یعنی هیچ کس نباید از رأی دیگری آگاه شود . به همین دلیل آراء باید بدون امضاء باشد .

عمومی یعنی هر فرد ۲۱ ساله مسجل بهائی باید در انتخابات شرکت کند و هیچ مقامی نمی تواند افراد را از انتخاب کردن محروم نماید (مگر افرادی که طرد اداری هستند)

آزاد یعنی هر فرد بهائی ذی رأی می تواند به هر کس که مایل باشد رأی

* ابدای رأی : دادن رأی

* دسایس : دسیسه ها ، حيله ها

* سلب : جدا کردن

* مکاره : مکرها ، حيله ها

بدهد و او را برای عضویت در تشکیلات انتخابی معرفی نماید و این مورد جنبه روحانی انتخابات را بیشتر می کند؛ بدین ترتیب که در انتخابات بهائی کاندیدا وجود ندارد یعنی یک گروه از افراد جامعه نمی توانند داوطلب عضویت در تشکیلی باشند و برای عضویت خود تبلیغات انجام دهند و همه افراد جامعه باید همواره در ملاقاتها و مجالسات خود با سایر احباء همواره امر انتخابات را مد نظر داشته و به فکر ابدای رأی خود در اول عید رضوان باشند) ۲ جنبه های دیگری که در آثار مبارکه به آن توجه شده است از این قرار است: خلوص نیت، در نظر گرفتن امر انتخابات به عنوان یک وظیفه وجدانی، عدم توجه به مقاصد شخصی، توجه به حب و وفا و یگانگی و خیرخواهی، عدم جود آنتریک (تحریک و تشویق افراد جهت انجام عمل مورد نظر) عدم وجود پارتی بازی (دسته بندی و تشکل گروه) و عدم وجود پروپاگاندا (تبلیغات و انتشار اسامی افراد).

خصوصیات انتخاب شوندهگان

حضرت ولی عزیز امرالله می فرمایند: "عزت و تقدم جامعه بهائیان مشروط به انتخاب نفوس سلیمه* مؤمنه فعاله است." و همچنین می فرمایند: "مؤمنین و مؤمنات باید به کمال توجه و خلوص و تأمل و تدبیر نفوس مؤمنه مخلصه مجربه مقتدره مستعده که قابل عضویت اند

انتخاب نمایند." امر و خلق جلد ۳ ص ۳۶۲

با توجه به بیانات فوق انتخاب شوندهگان باید نفوسی مؤمن، سلیم، فعال، مخلص، مجرب، مقتدر و مستعد باشند و چون میزان تشخیص وجود یا عدم این صفات در افراد، نظر انتخاب کنندگان می باشد، لذا افراد احبا (منتخبین) باید در طول سال در این باره تدبیر و تفکر نمایند تا شایسته ترین

افراد را بدین منظور انتخاب کنند) ۳

* سلیم: سلامت و سالم

۱- تشکیلات محلی

(تشکیلات محلی به تشکیلاتی گفته می شود که در یک ده ، یک شهر و یا قسمتی از شهرهای بزرگ مشغول به خدمت باشند که شامل محفل روحانی محلی - لجنات* محلی - هیاتهای محلی و کمیسیونهای محلی می باشد) که هر کدام به ترتیب ، زیر مجموعهء جمع قبلی می باشند که در زیر به قسمتی از وظایف و خصوصیات هر یک اشاره خواهد شد :

محافل روحانی محلی

(محفل روحانی هر محل اعم از شهر یا ده ، وقتی تشکیل می شود که عده بهائیان بیست و یکسال تمام آن اعم از زن و مرد لااقل به نه نفر بالغ شود . در اصطلاحات نظم اداری به افراد بیست و یکسال تمام و تسجیل شده "ذی رأی" می گویند .)

هر گاه عده احبای ذی رأی یک محل فقط نه (۹) نفر باشند ، در اول عید رضوان گرد هم آمده ، خود را محفل روحانی محل می نامند . تصویب صلاحیت اعضای محفل روحانی محلی از اختیارات محفل روحانی ملی است . اگر عده احبای ذی رأی یک محل بیش از نه نفر باشند ، اعضای محفل روحانی به رأی احبای ذی رأی آن محل انتخاب خواهند شد . زمان دورهء محفل روحانی یکسال می باشد)

شرایط انتخاب محفل روحانی محلی

(در روز اول عید رضوان که روز انتخابات بهائی در سراسر عالم است ، احبای یک محل در یک یا چند حوزة دور هم اجتماع نموده ، پس از زیارت دعا و * لجنات : جمع لجنه - به معنی جمعی برای اظهار نظر

مناجات ابتدا هیات نظار* انتخاب و بعد برگه های رأی بین احبای الهی توزیع می شود و هر یک از احبای ذی رأی موظف است نام نه نفر از افرادی را که ساکن آن محل هستند و به نظر ایشان مومن ، سلیم و فعال می باشند به صورت مخفی در برگه رأی یادداشت نمایند . هیات نظار پس از جمع آوری و استخراج آرا ، ۹ نفری را که بیشترین رأی را نسبت به سایرین داشته باشند (اکثریت نسبی) به عنوان اعضای محفل روحانی آن محل به احبا اعلام می نمایند . (برای تشکیل اولین جلسه محفل روحانی) شخصی که بیشترین رأی را آورده ، نسبت به دعوت اعضای دیگر اقدام می نماید .

وظایف محفل روحانی محلی

در الواح مبارکه که در باره وظایف محافل محلی بیانات مبارکه زیادی آمده است که می توان اصول وظایف محافل روحانیه را به شرح زیر خلاصه نمود .

الف - وظایف روحانی

- ۱ - اثبات وحدانیت جمال غیب و مظهریت حضرت بهاءالله و مبشریت حضرت رب اعلی و مقام عبودیت حضرت عبدالبهاء .
- ۲ - خلوص ، انقطاع و انجذاب به امرالله و بندگی آستان الهی و بیزاری از منافع شخصی .

۳ - خضوع و خشوع در بین احبا

۴ - صبر و تحمل بر بلا

ب - وظایف اداری

۱ - ترویج احکام الهی

۲ - تشویق احبا به اطاعت از حکومت

* هیات نظار : جمع نظارت کننده

- ۳ - تشویق احبا به عدم مداخله در امور سیاسیه
 ۴ - تشویق احبا به تحسین اخلاق و تاکید در امانت و صدق و حسن معاملات .

- ۵ - تشویق احبا به ترویج صنعت و زراعت
 ۶ - تاسیس مدارس و تعلیم عمومی اطفال
 ۷ - رسیدگی به امور عمومی جامعه
 ۸ - رسیدگی به ملهوفین* و ضعفا و ایتام*
 ۹ - تشکیل مرتب جلسات ضیافات و اعیاد و سایر جلسات امریه

لجنات محلی

بر اثر گسترش و اتساع فعالیتها و کثرت مشاغل امری ، محفل روحانی محلی اقدام به تشکیل لجناتی تحت سرپرستی خود می نماید . بدین ترتیب لجنات به صلاحدید محفل روحانی تشکیل می شوند و اعضای هر لجنه از طرف محفل روحانی منصوب می گردد . انتخاب این اعضا از بین تمام احبای یک محل صورت می گیرد . تمام لجنات در ظل محفل هستند و هر لجنه ای به کار مخصوصی مشغول است . تعداد لجنات و همچنین تعداد اعضای آن منوط* به نظر محفل روحانی است . مثلاً محفل روحانی در یک شهر در اثر توسعه و گسترش برنامه های خود ، قسمتی از وظایف خود را در امور جوانان ، تربیت امری ، علوم و فنون و ... به چند لجنه مستقل که اعضای آن متشکل از احبای ساکن در همان محل می باشند ، می سپارد . این لجنات برای یک دوره یکساله انتخاب می شوند . این لجنات نیز در صورت احتیاج به

• ملهوفین : کسانی که بواسطه از دست دادن مال یا مرگ نزدیکان اندوهگین شده باشند .

• ایتام : جمع یتیم

• منوط : مشروط - وابسته

نوبه خود اقدام به تشکیل هیاتهای تابعه خواهند کرد. مثلاً لجنه جوانان برای برگزاری هر چه بهتر احتفالات، هیات احتفالات تشکیل می دهد و همین طور هیاتها در صورت لزوم نیز می توانند کمیسیونهایی تشکیل دهند و اعضای آن را خود انتخاب نمایند. بنابراین طبق مثال ذکر شده هیات احتفالات می تواند اقدام به تشکیل کمیسیون تنظیم برنامه و کمیسیون فوق برنامه نماید (علت اینکه این تشکیلات در جزء تشکیلات انتخابی محسوب می شود این است که توسط منتخبین احبا، انتخاب می شوند و به انجام خدمت در قسمتی از وظایف محفل روحانی محل خود اقدام می کنند)

تشکیلات ملی

محفل روحانی ملی

9) محفل روحانی ملی هیاتی منتخب از طرف احبای هر کشور می باشد که بطور غیر مستقیم (دو مرحله ای) انتخاب شده و وظیفه آن نظارت و اداره کلیه امور امریه که جنبه ملی و کشوری دارد، می باشد. همچنین ارتباط دادن محافل روحانیه محلیه با یکدیگر و ارتباط با اولیای امور و ارتباط با سایر محافل ملیه نیز از وظایف این جمع می باشد. همچنین محفل روحانی ملی نماینده بهائیان هر کشور در مقابل حکومت و اولیای امور کشور است و یادآوری این نکته لازم است که محفل روحانی ملی، بالاترین مرجع تشکیلاتی بهائی در یک کشور می باشد و حوزه حاکمیت محافل ملیه را بیت العدل اعظم الهی تعیین می فرمایند. 9)

انتخاب محفل روحانی ملی

انتخاب محافل ملی هر ساله در ایام رضوان طی انتخابات دو مرحله ای صورت می گیرد. بدین ترتیب که قبل از فرارسیدن ایام رضوان، احبای هر قسمت امری متناسب با تعداد افراد ذی رأی ساکن در آن قسمت امری، مبادرت به انتخاب یک یا چند وکیل می نمایند. این وکلا در ایام رضوان در انجمن شور ملی مجتمع شده، از بین تمام بهائیان ذی رأی، نه نفر را به عنوان اعضای محفل روحانی ملی انتخاب می نمایند. این وکلا صلاحیت انتخاب اعضای محفل روحانی ملی را تا یک سال دارند. یعنی اگر در خلال سال یکی از اعضای محفل به دلیلی قادر به شرکت در جلسات محفل ملی نباشد، بایستی محفل روحانی ملی مراتب را به نمایندگان اطلاع دهد تا ایشان فرد دیگری را به جای او انتخاب نمایند)

وظایف محفل روحانی ملی

اصول ووظایف محافل ملی همانست که در الواح مبارکه در باره وظایف محافل بطور کلی نازل شده است مگر بعضی موارد استثنایی که صرفاً از جمله وظایف محافل ملی می باشد. با توجه به آثار مبارکه می توان وظایف خاص محافل روحانی ملی را به شرح زیر خلاصه نمود:

- ۱- نظارت و اداره کلیه امور امریه که جنبه ملی دارد
- ۲- مرتبط کردن محافل روحانی محلی
- ۳- ارتباط مستمر با اولیای امور و مسؤولین کشور
- ۴- ارتباط با انجمنهای خیریه عمومی
- ۵- توسعه دایره نشریات امری
- ۶- اعزام مبلغین به اطراف

۷ - ارتباط با سایر محافل روحانی ملی در سراسر عالم بهائی

۸ - انتخاب اعضای بیت العدل اعظم

۹ - تنفیذ احکام منصوصه و تطبیق آن با هیأت اجتماعیه

۱۰ - تاسیس اوقاف بهائی

۱۱ - ایجاد مدارس بهائی

۱۲ - تعمیم معارف امریه

۱۳ - تعلیم اطفال

۱۴ - اثبات عمومیت آیین الهی از راههایی که در الواح مبارکه مندرج است (۱۰)

لجنات ملیه

حضرت ولی امرالله می فرمایند: "... و چون دایره خدمات امریه رو به اتساع نهاد و شعب و اجزای مختلفه حاصل نمود، محافل مرکزی به تعیین و انتخاب لجنه های ملیه از بین کافه اعضای جامعه من دون امتیاز و تبعیض مبادرت و هر یک از خدمات امریه را به لجنه مخصوص محول نمودند، این هیاتهای ملیه نیز به نوبه خویش به کمال فعالیت و انتظام و با وحدت نظر و اتفاق کامل... به ایفاد وظایف مرجوعه همت گماشتند." (در اثر اتساع و گسترش امور، محفل روحانی ملی به تشکیل لجنات ملیه می پردازد و تعداد این لجنات و نیز تعداد اعضای آنها را محفل ملی تعیین می نماید. محفل ملی باید اعضای لجنات ملی را از بین جمهور احبای یک کشور طوری انتخاب نماید که اعضا بتوانند به سهولت در تشکیل حاضر شوند. خصوصیات و وظایف لجنات ملیه همان خصوصیات لجنات محلیه است با این تفاوت که حیطه عملکرد لجنه ملی همان محدوده کار محفل ملی است و همچنین موارد زیر، خاص لجنات ملی می باشد:

۱ - لجنات ملیه حق ندارند به اعتبار اینکه یک موسسه ملی هستند به محافل محلیه دستور دهند ، زیرا همان طور که گفته شد ، محفل روحانی محلی بالاترین مرجع در هر محل می باشد .

۲ - ارتباط لجنات ملیه با لجنات محلیه باید از طریق محفل ملی به واسطه محفل روحانی محلی انجام گیرد .

۳ - وظیفه لجنات ملیه طرح ریزی و هماهنگ کردن اقدامات لجنات محلیه سراسر کشور و نیز ارتباط بین آنها و تشویق و تجهیز لجنات محلیه در سراسر کشور جهت مداومت به خدمات امریه می باشد . ۱۲

وضعیت اداره جامعه بهائی در ایران

۱۳) چون نظامات رسمی اداری در ایران موقتاً تعطیل است و محافل روحانی تشکیل نمی شوند ، سه نفر از احباء که اصطلاحاً خادمین نامیده می شوند در هر شهر یا مرکزی ، قسمتی از وظایف روحانی محلی را در مورد احوال شخصیه* نفوس احبا بر عهده دارند . خادمین هر مرکز برای حسن انجام امور ، اقدام به تشکیل هیأتها و کمیسیونهایی می نمایند .

گرچه اداره امور در ایران به نسبت نظامات رسمی اداری دچار محدودیتهایی است ولی مناسبات روحانی در روابط افراد با جامعه و بالعکس ، چه رسمی و یا غیر رسمی ، همواره مورد تاکید و توجه می باشد ؛ مضافاً اینکه روابط اداری نیز دقیقاً مد نظر همه خادمین در ایران می باشد . ۱۴

* احوال شخصیه : منظور امور مربوط به ثبت موالید (متولیدین) و متوفیان - تعلیم و تربیت - اجرای فرائض عبادی - ازدواج و طلاق می باشد .

۳ - تشکیلات منطقه ای

۱۴ (بیت العدل اعظم در پیام ۳۰ می ۱۹۹۷ می فرمایند : " توسعه جامعه جهانی بهائی و پیچیدگی روز افزون مسائلی که محافل روحانی ملی در پاره ای از کشور ها با آنها مواجه هستند ، امر بهائی را به مرحله جدیدی از توسعه و پیشرفت وارد نموده است . این وضعیت سبب شده که بیت العدل اعظم در سنوات اخیر جوانب گوناگون موازنه بین تمرکز و عدم تمرکز را بررسی نماید . در چند کشور به محافل روحانی ملی اختیار داده شد که شوراهای بهائی ایالتی یا لجنه های منطقه ای تبلیغ و امور اداری تاسیس کنند . از تجاربی که در اثر اقدامات این موسسات کسب گردیده و با بررسی تفصیلی اصولی که حضرت ولی امرالله وضع فرموده اند ، این نتیجه حاصل شده است که موقع آن فرا رسیده تا عنصر جدیدی در نظم اداری بهائی که " شورای بهائی منطقه ای " نامیده می شود به وجود آید که در سلسله مراتب بین تشکیلات محلی و ملی قرار می گیرد) ۱۴

شوراهای بهائی منطقه ای فقط با اجازه بیت العدل اعظم و تنها در کشورهایی که شرایط چنین اقدامی را ایجاب می نماید ، تاسیس می گردد . این شوراها از بعضی از خصوصیات محافل روحانی برخوردارند تا بدین وسیله امکانات پیشبرد اقدامات تبلیغی و همچنین امور اداری مربوط به جامعه سریع توسعه بهائی را فراهم نمایند .

اثرات و فواید شوراهای بهائی منطقه ای به قرار زیر است :

۱) - مرتبه ای در امور تشکیلاتی تبلیغی و اداری در ظل محفل روحانی ملی و ما فوق محافل روحانی محلی .

۲ - اعضای محافل روحانی محلی ، منطقه را در انتخاب اعضاء و شورا دخالت

می دهد و بدین ترتیب علقه * بین شورا و احبای محلی را تقویت

* علقه : تعلق - وابستگی

می کند و سبب می شود که افراد لایقی وارد میدان خدمت گردند که نزد احبای منطقه معروف هستند .

۳- در مناطقی که اهالی آنها از نظر قومی و نژادی یکسان هستند اما در دو یا چند کشور مختلف زندگی می کنند ، تشکیل این شوراها ، ارتباط آنان را ممکن می سازد . (۱۵

تجربه در مورد شوراهای منطقه ای هنوز به آن اندازه نیست که همهء خصیصه ها و وظایف و اختیارات آنها به وضوح قابل طرح باشد اما آنچه مسلم است این است که این تحول اداری در سالهای اخیر ، سرچشمهء دگرگونی های ارزشمندی خواهد شد که در سالهای آینده جوامع بهائی شاهد و ناظر آن خواهند بود .

۴- موسسات بین المللی

بیت العدل اعظم الهی

بیت العدل اعظم یا معهد اعلی ، عالی ترین مرجع درنظم اداری بهائی ، نقطه اوج نظم بدیع جهان آراء ، مقدس ترین مرجع در عالم انسانی ، تنها معهد مصون از خطا و دارای عصمت موهوبی* از نفس حضرت بهاءالله است .

حکمت تاسیس بیت العدل اعظم

۱۶) (حضرت بهاءالله می فرمایند : " چون که هر روز را امری و هر حین را حکمی مقتضی ، لذا امور به وزرای بیت العدل راجع تا آنچه مصلحت وقت دانند معمول دارند " و نیز می فرمایند : " آنچه از حدودات در کتاب بر حسب

* عصمت موهوبی : عصمت بخشنده شده

ظاهر نازل نشده باید امنای عدل مشورت نمایند ، آنچه پسندیدند ، مجری دارند " همچنین حضرت عبدالبهاء می فرمایند : " از حکمت حواله بعضی احکام مهمه به بیت العدل سؤال نموده بودید . . . مسائل کلیه که اساس شریعت الله است ، منصوص است ولی متفرعات راجع به بیت عدل و حکمت آن این است ، زمان بر یک منوال نماند ؛ تغییر و تبدیل از خصائص و لوازم امکان و زمان و مکان است . لهذا بیت العدل به مقتضای آن اجرا می نماید ."

صفات و خصوصیات بیت العدل اعظم

حضرت ولی امرالله می فرمایند : " آنچه در هویت این امر ابداع اکرم مستور و بتدریج از حیز غیب به عرصه شهود خواهد آمد ، اول و اعظم آن ، تاسیس دیوان عدل الهی است که اعلی ذروه * قصر مشید * نظم اداری امرالله محسوب . . . " قرن بدیع جلد ۴ ص ۲۸۴

در آثار مبارکه طلعات مقدسه مطالب بسیاری در باره معهد اعلی موجود است که به اختصار رووس صفات و خصوصیات بیت العدل اعظم از تلو * آنها استخراج شده و به قرار زیر است :

۱) ۱ - در تحت حفظ وصیانت جمال ابهی و حراست و عصمت فائض * از حضرت اعلی است .

۲ - ملهم به الهامات غیبی است .

• ذروه : اوج - بلند ترین مرتبه

• مشید : برافراشته - رفیع

• تلو : پیرو - دنباله

• فائض : سرشار - ریزان

- ۳- اقتدارش من عندالله و مستمد* از ملکوت اعلی است
 - ۴- مصون از کل خطاست .
 - ۵- مظهر عدالت کلی در روی زمین است .
 - ۶- مرجع کل امور است .
 - ۷- اتباعش* فرض مسلم و واجب متحتم* بر کل است .
 - ۸- مخالف با بیت العدل اعظم مخالفت با خدا است . (۱۷)
- حضرت عبدالبهاء در الواح وصایا می فرمایند : "... آنچه قرار دهند من عندالله است مَنْ خَالَفَهُ وَ خَالَفَهُمْ فَقَدْ خَالَفَ اللَّهَ وَ ..."

وظایف بیت العدل اعظم

حضرت عبدالبهاء در الواح وصایا می فرمایند : "... این مجمع مرجع کل امور است و موسس قوانین و احکامی که در نصوص الهی موجود نه و جمیع مسائل مشکله در این مجلس حل گردد ."

از آنجایی که تاسیس بیت العدل اعظم به عنوان مرجع کل امور از جمله شاهکارهای نظم اداری بهائی می باشد ، وظایف بسیار اساسی و بزرگی برای این مرجع در آثار مبارکه پیش بینی شده است که بطور خلاصه چنین است :

۱- واضع احکام غیر منصوصه است

۲- حلال مشکلات است

* مستمد : کمک و یاری خواهنده

• اتباع : تبعیت کردن

• متحتم : واجب گردیده - لازم شده

معنی بیان حضرت عبدالبهاء از الواح وصایا : هر کسیکه با حضرت ولی امرالله و بیت العدل اعظم مخالفت کند پس به تحقیق با خداوند مخالفت کرده است .

۳- مبین * امور مبهمه است

۴- رافع اختلاف است

۵- سیاستگذار امور کلی جامعه است ؛ یا سرچشمه اقدامات و اجرائات کلیه (بهائیان) جوامع بهائی است

۶- به حفاظت از نصوص مقدسه و صیانتشان از تحریف می پردازد

۷- به تجزیه و تفکیک و تنظیم آثار مبارکه می پردازد

۸- مدافع و محافظ امر حضرت احدیت است .

۹- ترویج مصالح امرالله می نماید و اعلان و انتشار دین الله می کند

۱۰- مؤسسات نظم اداری را اتساع* و استحکام می بخشد .

۱۱- سعی در تقویت مبانی الفت و تفاهم بین اقوام و ملل دارد

۱۲- مراکز روحانی و اداری امرالله در دو مدینه عکا و حیفا را اتساع و ارتقاء

می بخشد .) ۱۸

البته وظایف دیگری هم بر عهده بیت العدل اعظم می باشد که تماماً در

قانون اساسی بیت العدل اعظم (ناموس اعظم) درج می باشد .

نحوه انتخاب بیت العدل اعظم

۱۹) بیت العدل اعظم الهی به وسیله اعضای کلیه محافل روحانیه ملی در

سراسر جهان انتخاب می گردد . انتخاب اعضای بیت العدل اعظم سه

مرحله ای است بدین ترتیب که عموم افراد احبا در جهان ، اعضای انجمن

شور روحانی ملی (کانونشن ملی) را انتخاب می کنند و این نمایندگان ،

اعضای محافل روحانی ملی را انتخاب می کنند و اعضای محافل روحانی ملی ،

در انجمن شورروحانی بین المللی (کانونشن بین المللی) اعضای بیت العدل

• مبین : توضیح دهنده

• اتساع : توسعه دادن

اعظم را انتخاب می نمایند . بنابراین می توان گفت اعضای بیت العدل اعظم منتخب منتخب منتخبین هستند . اعضای یک محفل ملی بطور گروهی اعضای بیت العدل اعظم را انتخاب نمی نمایند بلکه هر کدام از اعضای محفل روحانی ملی بطور مستقل رای خود را حضوراً یا غیاباً به انجمن شور روحانی بین المللی تسلیم می نمایند) ۱۹

اولین انجمن شور بین المللی (کانونشن بین المللی) در رضوان ۱۲۰ بدیع مطابق با ۲۲ آوریل ۱۹۶۳ برگزار گردید . در آن زمان اعضای پنجاه و شش محفل روحانی ملی اولین بیت العدل اعظم را با آراء کتبی و سری خود انتخاب نمودند . اسامی اعضای انتخابی به قرار زیر است :

- ۱ - جناب چارلز ولکات ۲ - جناب علی نخجوانی ۳ - جناب بورا کاولین
- ۴ - جناب ایان سمپل ۵ - جناب لطف الله حکیم ۶ - جناب دیوید هافمن
- ۷ - جناب هیو چانس ۸ - جناب آیْموز گیبسون
- ۹ - جناب هوشمند فتح اعظم

و اینک بعد از هشتمین انجمن شور بین المللی در رضوان سال ۱۹۹۸ با رأی اعضای ۱۶۱ محفل ملی اعضای فعلی بیت العدل اعظم انتخاب گشته اند و به خدمت امرالله قائمند که اسامی آنها به قرار زیر است :

۱ - جناب علی نخجوانی	۲ - جناب هوشمند فتح اعظم
۳ - جناب فرزام ارباب	۴ - جناب ادیب طاهر زاده
۵ - جناب داگلاس مارتین	۶ - جناب هوپر دامبار
۷ - جناب پیتر خان	۸ - جناب ایان سمپل
۹ - گلن فورد میچل	

البته لازم به ذکر است که پس از صعود جناب ادیب طاهر زاد اعلی الله مقامه در سال ۲۰۰۰ میلادی طبق قانون اساسی بیت العدل اعظم، اعضای محافل ملیه یک نفر را بجای ایشان انتخاب نمودند. نام ایشان جناب گایزر بارمرز می باشد

ضیافات نوزده روزه

جمال مبارک در کتاب مستطاب اقدس می فرمایند: " قَدْ رُقِمَ عَلَيْكُمْ الضيافه فی کل شهر مره واحده و لو بالماء ان الله اراد ان يولف بين القلوب ولو باسباب السموات و الارضين . "

با توجه به آثار مبارکه، برگزاری جلسات ضیافت دارای اهداف مختلفی است که اهم آن عبارتست از:

- ۱- وسیله ای برای ایجاد الفت و محبت بین احبا
- ۲- مکانی برای تلاوت آیات و زیارت مناجات
- ۳- محلی برای رفع کدورت ها و اختلافات
- ۴- مکانی برای مذاکره در امور خیریه و اعمال عام المنفعه
- ۵- محلی برای استماع اخبار و بشارات جامعه
- ۶- مکانی برای مطلع کردن آحاد احبا از ابلاغات
- ۷- محلی برای مشورت قاطبه احبا با تشکیلات اداری

۲) حضرت ولی امرالله ضیافات نوزده روزه را بمنزله اساس نظم جهان آرای حضرت بهاءالله توصیف فرموده اند و آن را به عنوان پایه و اساس محافل

ترجمه بیان کتاب مستطاب اقدس: به تحقیق نوشته شد برای شما ضیافت در هر ماه یکبار ولو به صرف آب. بدرستی که خداوند اراده کرد اینکه الفت بین قلوب ایجاد نماید حتی با اسباب آسمان ها و زمین ها.

روحانی قرار داده اند) و حتی قسمت های مختلف برنامهء آن را به قرار زیر تعیین فرموده اند :

قسمت اول که صرفاً دارای جنبه روحانی است باید صرف تلاوت آثار مبارکه گردد .

قسمت دوم که قسمت اداری می باشد ، شامل شور عمومی در بارهء مسائل امریه است که در آن موقع محفل روحانی محلی می تواند فعالیتهای خود را به اطلاع جامعه برساند و تقاضای اظهار نظر و تبادل آرا نماید .

قسمت سوم مخصوص ایجاد الفت و محبت بیشتر بین افراد و ملاقات عمومی یاران پیش بینی شده است .

تشکیلات انتصابی

۱ - موسسه ایادی امرالله

جمال مبارک در زمان حیات مبارکشان با انتخاب پنج نفر به عنوان ایادی امرالله بنای این موسسه جلیل را پی ریزی فرمودند . حضرت عبدالبهاء کسی را به عنوان ایادی امرالله تسمیه نفرمودند مگر چهار نفر آن هم پس از شهادت یا صعود آن نفوس ، اما در الواح وصایا ، مؤسسه مذکور را تأسیس و حدود اختیارات و وظایف را بیان فرمودند و در زمان هیکل مبارک حضرت ولی امرالله عملاً موسسه ایادی تأسیس و تعدادی از احبا به عنوان ایادی امرالله انتخاب و طبق نظم خاصی به وظایف محوله خویش قیام فرمودند .

حضرت ولی امرالله دو دسته نفوس را به سمت ایادی امرالله انتخاب فرمودند . دسته اول کسانی هستند که پس از صعودشان به این مقام خوانده شدند و میل هیکل مبارک آن بود که با این عمل از فعالیتها و مجهودات * ایشان تجلیل شود . دسته دوم کسانی هستند که در زمان حیات به این مقام ارتقاء جستند . بطوری که در زمان صعود هیکل مبارک حضرت ولی امرالله بیست و هفت نفر ایادی امرالله در قید حیات و قائم به خدمات محوله بودند) ۴

اهم وظایف ، اختیارات و مسؤولیتهای حضرات ایادی به شرح زیر است :

- ۱ - تبلیغ امرالله و محافظه دین الله (تبلیغ و صیانت) است
- ۲ - طرد روحانی نفوس ناقضین * ، تحت نظر بیت العدل اعظم با هیأت ایادی است .
- ۳ - حضرات ایادی می توانند مستقیماً با بیت العدل اعظم ارتباط داشته باشند .
- ۴ - حضرات ایادی امرالله باید از بین خود نه نفر را انتخاب کنند تا به عنوان هیأت ایادی مقیم ارض اقدس به خدمت مرکز امر قائم باشند .

در حال حاضر فقط دو نفر از حضرات ایادی در قید حیات می باشند که ساکن ارض اقدس هستند . مرکز مدیریت مؤسسه ایادی امرالله دارالتبلیغ بین المللی نام دارد که اعضای آن شامل حضرات ایادی و مشاورین (قاره ای) بین المللی ساکن در ارض اقدس می باشند .

- مجهودات : کوششها ، سعی ها
- ناقضین : شکننده عهد و پیمان

۲- هیات های مشاورین قاره ای

در الواح و آثار مبارکه به کرات به این نکته اشاره شده است که امرالله یک موجود زنده است که در حال رشد و تکامل می باشد. یکی از خصایص موجود زنده این است که پیوسته اعضا و اجزای لازم را برای ادامه حیات به وجود می آورد تا بتواند به حیات خود ادامه دهد. بهترین نمونه برای بیان این حقیقت هیات های مشاورین قاره ای است. این مشروع عظیم که در الواح و آثار مبارکه پیش بینی نشده بود، به ابتکار بیت العدل اعظم تأسیس شد. با توجه به پیام های بیت العدل اعظم علت و حکمت تأسیس هیاتهای مشاورین بطور خلاصه به شرح زیر است:

- ۱- تنها مرجعی که حق انتصاب ایادی امرالله را دارد مقام ولایت امرالله است و بیت العدل اعظم نمی تواند ایادی امرالله را انتخاب کند.
- ۲- دو وظیفه اصلی حضرات ایادی یعنی ترویج امرالله و صیانت دین الله می بایست ادامه یابد، در حالی که پس از مرور زمان همه حضرات ایادی صعود خواهند کرد.
- ۳- ایادی امرالله که وجودشان به دلیل محدودیت تعداد و زمان بسیار مغتنم است بهتر است به وظایف مقدسه اساسی خویش بپردازند و وقت گرانبهای خود را صرف مسائل اداری ننمایند.

وظایف هیاتهای مشاورین قاره ای

- بطور کلی می توان دو نوع وظیفه برای هیاتهای مشاورین قاره ای در نظر گرفت:
- ۱- وظایف اساسی موسسه ایادی که عبارت از صیانت و تبلیغ است
 - ۲- وظایف اداری که عبارت از روابط ایشان با حضرات ایادی و محافل ملی و هیاتهای معاونت است.

تفاوت‌های موجود بین ایادی امرالله و اعضای هیاتهای مشاورین به شرح زیر است :

۱- ایادی امرالله مادام العمر به این مقام بلند ، مفتخرند ، در صورتی که اعضای هیاتهای مشاورین انتصابشان موقت است و در دوره های پنج ساله مشغول به خدمت می شوند .

۲- ایادی امرالله به هر جایی که سفر نمایند یا سکونت اختیار کنند مقام خود را دارا می باشند و سمت ایشان جهانی است . در حالی که برای مشاورین قاره ای ، حوزه های محدود از طرف بیت العدل اعظم تعیین گردیده است و اگر محل سکونت خود را از آن حوزه منتقل نمایند دیگر عضو هیات مشاورین نمی باشند .

۳- ایادی امرالله به تنهایی فعالیت می کنند در صورتی که اعضای هیاتهای مشاورین گرچه به تنهایی برای حوزه ای انتصاب می شوند ولی تصمیمات اساسی را در هیات مشاورین اتخاذ می کنند .

۴- انتخاب ایادی امرالله دیگر صورت نخواهد گرفت ، در صورتی که انتصاب هیاتهای مشاورین هر پنج سال صورت می گیرد و حتی تعداد آنها قابل افزایش است .

با شروع نقشه تبلیغی شش ساله در سال ۱۹۸۶ میلادی که بیت العدل اعظم در آن طراحی نقشه ها را به محافل ملیه واگذار فرمودند ، نقش و اهمیت مشاورین قاره ای بیشتر نمایان گردید . چرا که طبق هدایت بیت العدل اعظم محافل ملیه با مشاورین قاره ای به مشورت نشستند و از نظرات و تجارب ایشان برای تنظیم اهداف ملی جامعه تحت اشراف خود ، بهره جستند .

۳- هیاتهای معاونت

۹) هیاتهای معاونت از ابداعات حضرت ولی امرالله می باشد و برای اولین بار در توفیق آپریل ۱۹۵۴ به حضرات ایادی دستور می فرمایند که هیات معاونت برای خود انتخاب نمایند و سپس هیاتهای معاونت را به دو وظیفه جداگانه صیانت و تبلیغ مامور می فرمایند.

این هیاتها زیر نظر حضرات ایادی انجام وظیفه می کردند و توسط ایشان هدایت و سرپرستی می شدند و پس از به وجود آمدن هیاتهای مشاورین، تحت هدایت ایشان به فعالیت خود ادامه می دهند و گزارش اقدامات خود را به هیاتهای مشاورین تسلیم می نمایند. ۹)

چند نکته در مورد وظایف و اختیارات اعضای هیاتهای معاونت :

۱- اعضای هیاتهای معاونت با محافل محلیه مشاوره و ایشان را به انجام وظایف خویش تشویق می نمایند ولی در امور اداری آنان حق دخالت ندارند.

۲- اعضای هیاتهای معاونت مادام که در حوزه ماموریت خود اقامت دارند دارای این سمت می باشند و همین که به محل دیگری نقل مکان کنند، دیگر معاون نخواهند بود.

۳- هیاتهای مشاورین قاره ای هر موقع لازم باشد اعضای هیاتهای معاونت را تعویض یا اعضای جدیدی تعیین می نمایند.

۴- اگر عضوی از اعضای هیات معاونت به عضویت محافل روحانی اعم از محلی یا ملی انتخاب شود، مختار است بین عضویت محفل و هیات معاونت یکی را انتخاب کند و امکان عضویت در هر دو محل وجود ندارد.

بيت العدل اعظم الهی طی پيامی در سال ۱۹۷۳ میلادی به منظور تقویت و توسعه خدمات هیاتهای معاونت ، به آنها اجازه دادند که برای خود مساعدينی انتخاب نمایند که با توجه به وظایف و اختیارات زیر در محل خود به این خدمت قائم باشند .

۱ - هر عضو هیات معاونت می تواند یک یا چند مساعد داشته باشد که پس از پیشنهاد به هیات مشاورین و تصویب ایشان به این سمت در آیند .

۲ - وظیفه مساعدين ، فعال ساختن و تشویق و ترغیب محافل روحانی محلی و توجه دادن اعضای محفل ؛ اهمیت تشکیل مرتب جلسات محفل و احتیاجات و نیازهای احبای آن محل و تشویق و ترغیب احبا به انعقاد ضیافات نوزده روزه و احتفالات اعیاد و ایام محرمه و کمک به ازدیاد معارف امری و آشنایی آنان با تعالیم مبارکه و کمک به اعضای هیاتهای معاونت در اجرای وظایف محوله به آنها می باشد .

۳ - هر مساعدی که زیر نظر یک عضو هیات معاونت فعالیت می نماید و گزارش اقدامات خود را به ایشان ارائه می نماید .

۴ - مساعدين می توانند ضمن احراز این سمت ، در تشکیلات انتخابی نیز عضویت داشته باشند .

مراکز اداری جامعه بین المللی بهائی

مراکز اداری در مرکز جهانی بهائی که اصطلاحاً به مؤسسات حول قوس معروف گشته از اهمیت زیادی برخوردار است چنان که در آثار حضرت ولی امرالله به عنوان مقر سلطنت الهیه یاد گردیده است . طبق توابع حضرت شوقی ربانی اهمیت این بناها در درجه اول ملهم از مقام مقدس حضرت اعلی و مراقد مطهرهء خاندان حضرت عبدالبهاء (آسیه خانم مادر حضرت عبدالبهاء - غصن اطهر برادر حضرت عبدالبهاء و حضرت ورقه علیا خواهر حضرت عبدالبهاء) است .

قرار گرفتن این مؤسسات در جوار آن مقامات ، منبع الهامات روحانیه این مرکز جهانی می باشد .

این مجموعه شامل پنج بنا می باشد که از شرق به غرب به شرح زیر است :

۱ - دارالآثار ۲ - دارالولایه یا مرکز مطالعه نصوص و الواح

۳ - دارالتشريع ۴ - دارالتبليغ بين المللی

۵ - دارالکتاب یا کتابخانه بین المللی بهائی

این پنج بنا در قسمت شمال مراقد مطهر قرار دارند به ترتیبی است که مراقد ، مانند مرکز یا کانون یک قوس می باشند و این ابنیه بر روی آن قوس بنا گردیده است و بدین خاطر هم به ابنیهء حول قوس مشهور است . (البته در حال حاضر چهار بنای این مجموعه تکمیل شده است و ساخت یکی از این ابنیه به آینده موکول شده است)

۱ - دارالآثار بین المللی

این مشروع جلیل مسوول حفظ و صیانت آثار و اشیاء متبرکه ، الواح و نصوص مبارکه و اسناد تاریخی امر می باشد که در دوران حضرت ولی امرالله

بنا گردید و درسالهای اخیر برای ادارات مرکزی آن ، قسمتی به این بنا اضافه گردید .

۲- مرکز مطالعه نصوص و الواح

این ساختمان مقر دانشمندان و محققین بهائی خواهد بود که بیت العدل اعظم را در رجوع به آثار مبارکه مساعدت نموده ، ترجمه ها و توضیحات آثار منصوص دیانت حضرت بهاءالله را مهیا می سازد .

۴- دار التبلیغ بین المللی

این مشروع مقر مؤسسه ایادی امرالله و مشاورین بین المللی می باشد که در ژانویه ۲۰۰۱ میلادی در مراسمی بسیار با شکوه با حضور دو ایادی عزیز امرالله جناب علی اکبر فروتن و جناب دکتر علی محمد ورقا و حضرات مشاورین قاره ای افتتاح گردید . بیت العدل اعظم این اجتماع باشکوه را که توام با جلسات مشاوره حضرات مشاورین و معاونین بود ، آغاز عهد پنجم عصر تکوین معین فرمودند .

۵- کتابخانه بین المللی

این کتابخانه مخزن مرکزی کلیه آثاری است که راجع به امر مبارک نوشته شده و منبع اصلی اطلاعات مورد لزوم مرکز جهانی در مواضع مختلفه مربوط به امر الهی و شرایط و اوضاع جامعه بشری است . این موسسه به صورت منبع مرکزی تحقیقات و اکتشافات علمیه سایر موسسات عظیمه امردرخواهد آمد . اراضی این قسمت از قوس کرمل جهت ساختمان این بنا خریداری نشده است و بنای آن به آینده موکول شده است .

بیت العدل اعظم در پیام ۳۱ آگست ۱۹۸۷ خطاب به احبای تشریف عالم می فرمایند :

حضرت بهاء الله قریب یکصد سال قبل حین مشی در کرم * مقدس الهی با نزول لوح کرمل که منشور مرکز جهانی امر مبرمش * محسوب ، به ایجاد مدینه موعود ملکوت الهی بر بسیط * غیرا اقدام فرمود . . . حضرت عبدالبهاء با تحمل زحمات لا تحصی مقام مبارک حضرت نقطه اولی را در جبل کرمل در نقطه ای که اب بزرگوارش تعیین فرموده بود مرتفع ساخت و رمس مطهر پیامبر ، مبشر امر اعظمش را در قلب آن به ودیعه نهاد و مرکزی روحانی که حائز اهمیتی شایان و مقامی بس شامخ است ، تأسیس فرمود . حضرت ولی عزیز امرالله در اجرای همان فرمان الهی آن ضریح * مقدس را بیاراست و در صدفی بدیع بنهاد و در ظل جناح صیانت بخش آن مقام اعلی ، ساختمان مرکز اداری امر مبارک ، مرکب از ابنیه خمسه با معماری موزون و هم آهنگ در حول قوس مشرف بر مراقده مطهره حضرت ورقه علیا و مادر و برادر علی قدرش را آغاز نمود . نخستین بنا ، دارالآثار بین المللی است که ساختمان آن در زمان حیات هیکل مبارک اتمام پذیرفت . ساختمان دوم دارالتشريع - مقر بیت العدل اعظم - است که اکنون در نقطه علیای آن قوس مرتفع گردیده است . . . این اقدام عظیم در مبادرت به ساختمان طبقات حرم اشرف و طراحی باغات حول آن طبقات ، و ارتفاع ساختمانهای باقیمانده قوس ، مرکز جهانی امر الهی را به ابنیه و تسهیلات وسیع تر و شایسته تری مجهز و برای مواجهه با حوائج * و تقاضاهای قرون آتیه و توسعه شگرف جامعه بهائی که بنا به فرموده حضرت ولی امرالله درانتظار آنیم ، مهیا می سازد .

* کرم : باغ - بستان

* بسیط غیرا : زمین پهناور

* ضریح : قبر - مرقد

* حوائج : نیازها - حاجتها

مشورت در نظم اداری

حضرت عبدالبهاء می فرمایند: " از مشورت مقصود آن است که آراء نفوس متعدده البته بهتر از رای واحد است ، نظیر قوت نفوس کثیره البته اعظم از قوت شخص واحد است، لهذا شورمقبول درگاه کبریا . . . مکاتیب ۲ ص ۳۰۳ با توجه به هدیایت هیاکل مقدسه ، اصول مشورت که یکی از قوانین مهم نظم اداری را تشکیل می دهد ، باید در جمیع امور احبا و فعالیتهای خصوصی و عمومی منظور گردد . این اصل به ویژه در تشکیلات بهائی بسیار اهمیت دارد ، چنانچه حضرت ولی امرالله می فرمایند : "وظایف اعضای محفل امر کردن و تحکم نبوده ، بلکه مشورت است . " (نظامات بهایی ص ۵۳)

مشورت دسته جمعی سالها است که در جوامع انسانی اجرا می شود و حتی در علوم انسانی برای هر چه بهتر مشورت کردن روشهای متعددی پیشنهاد می کنند که به شرایط اداری در مشورت موسوم است . امر مبارک جهت مشورت در تشکیلات بهائی علاوه بر شرایط اداری ، شرایط و آداب روحانی را برای بهتر به نتیجه رسیدن مشاورات تعیین نموده و حتی آداب روحانی را ارجح و مقدم بر شرایط اداری می داند .

۱ - شرایط روحانی

موارد زیر را به عنوان رئوس کلی شرایط روحانی می توان برشمرد :

۱) خضوع و خشوع : حضرت عبدالبهاء اولین فریضه * اصحاب شور * را خضوع و خشوع بین احبا بیان نموده در توضیح آن می فرمایند : " ما باید به کلی از وصف وجود فانی گردیم ، بلکه نیست و مفقود شویم تا سزاوار الطاف و عنایت خداوند بی چون گردیم . " (مکاتیب ۴ ص ۶۵)

• فریضه : امر واجب

• اصحاب شور : اعضای جلسات مشورتی

۲ - خلوص نیت : حضرت ولی امرالله می فرمایند : " باید به هر نحوی که ممکن است قبل از هر چیز قلب را صاف و نیت را خالص نمود والا اقدام به هیچ امری نتیجه و ثمری نبخشد . " (نمونه حیات بهایی ص ۵) اگر بطور دقیق به سرچشمهء جمیع اختلافات توجه کنیم ، همواره احساس خودخواهی را منشاء آن گرفتاریها خواهیم یافت و لذا امر مبارک بر خلوص نیت بسیار تاکید می نماید .

۳ - محبت : حضرت ولی امرالله می فرمایند : " روح محبت بهائی ، تنها کلید حل معضلات و رافع مشکلات خواهد بود و درطریق خدمت به این امر اعظم که تا این حد محبوب همه یاران است ، با هر مانع و رادعی* که رو به رو گردیم ، حلال مشکلات دیگری جز روح محبت الهیه نداشته و نخواهیم داشت . " (ترجمه)

۴ - توجه به ملکوت اعلی : اعضای تشکیلات بهائی در زمان ورود به جلسه به ملکوت اعلی توجه می کنند و برای موفقیت جمع خود طلب تایید می نمایند . این اقدام با تلاوت مناجات در اول جلسه و همچنین سایر شرایط ذکر شده از قبل ، فضای جلسه را مملو از روحانیت و محبت می نماید و افکار اعضا را بیشتر متوجه اقدامات و فعالیتهای جمع می نماید .

۵ - قبول رای اکثریت : یکی از شرایط دشوار ولی درعین حال مهم آداب روحانی ، قبول رای اکثریت به دل و جان می باشد و با توجه به اینکه ما معتقدیم که " رای اکثریت ندای حق است " همه اعضای یک جلسه بعد از مشاورات کامل و اخذ تصمیم نهایی در خصوص موضوعی در اجرای آن تصمیم سعی و تلاش می نمایند . حتی اگر

* رادعی : مانع

رای مخالف داشته اند. البته موارد بسیار زیادی در آثار مبارکه در باره شرایط روحانی مطرح گردیده است و شرایط بسیاری برای اعضای تشکیلات بهائی طرح شده است که امکان نقل تمام مطالب در این مختصر نمی باشد، فقط به بیان فهرست وار برخی از آنها اکتفا می شود:

- رعایت ادب، سکون و وقار
- عدم اصرار در رأی
- صبر و تحمل بر بلا
- بیان رأی در نهایت آزادگی
- توکل و تفویض
- عدم نکته گیری بر قرارها چه در داخل و چه در خارج
- عدم نقل مذاکرات جلسه در خارج جمع
- ترک منافع شخصی
- عدم تبانی و جانبداری

۲- شرایط اداری

- الف - رسمیت جلسه: هیچ جلسه ای رسمیت نخواهد داشت مگر آنکه تمام اعضاء از روز و ساعت و محل تشکیل آن مطلع باشند و همچنین اکثریت اعضاء، یعنی نصف تعداد افراد عضو به علاوه یک نفر، در جلسه حاضر باشند. فی المثل برای شروع یک جمع هفت نفری حداقل چهار نفر باید حاضر باشند
- ب - هیأت عامله: هیأت عامله یا هیأت رئیسه یک تشکیل، در اولین جلسه رسمی هر جمعی به انتخاب کتبی و مخفی اعضاء آن جلسه انتخاب می شوند که شامل: ناظم یا رئیس، نایب ناظم یا

نایب رئیس ، منشی و امین صندوق می باشد . در این انتخاب
منتخبین باید اکثریت مطلق (نصف باضافه یک) آرا را داشته
باشند . در صورتی که در اولین جلسه کلیه اعضا حاضر نباشند یا
اظهار عدم شناخت کامل توسط اعضاء مطرح شود ، هیأت عامله
موقت به همان ترتیب هیأت عامله دائم ولی به قرار چند جلسه
مشخص ، تعیین می شود .

باید توجه داشت که اعضای هیأت عامله حتی رئیس جلسه
کوچکترین امتیازی نسبت به سایر اعضا ندارد و فقط برای بهتر
برگزار شدن جلسه و اداره بهتر امور این مسؤولیتها به چند نفر از
اعضا سپرده می شود .

ج - نظامنامه :

نظامنامه یا دستور العمل به مجموعه مطالبی اطلاق می شود که

توسط تشکیل مافوق تهیه و تنظیم گردیده و هر جمعی موظف به
رعایت موارد آن می باشد که شامل مطالب زیر می باشد :

۱- هدف : هر جمع بهائی باید هدف اصلی از تشکیل جلسه خود را
بداند و جهت رسیدن به آن تلاش و فعالیت نماید .

۲- وظایف : در هر نظامنامه ، شرح وظایف آن جمع جزء به جزء
مشخص گردیده است و شامل مسؤولیتهای کلی و ضروری است
که باید حتماً به آنها پرداخته شود .

۳- مخدومین * : دستور العمل هر جمعی نشان می دهد که این تشکیل
چه نقوسی را در جامعه تحت پوشش دارد . به عبارت دیگر این
جمع برای خدمت به چه گروهی از جامعه تشکیل شده است .

• مخدومین : اشخاصی که به آنها خدمت می شود .

۴- اختیارات : در هر دستور العملی حدود اختیارات یک تشکیل برای انجام وظایف و رسیدن به هدف ، مشخص است تا آن جمع در محدوده اختیارات خود ، فعالیت نماید .

۵- طرق پیشنهادی : معمولاً در نظامنامه مواردی تحت عنوان طرق پیشنهادی مطرح می شود که بیانگر جنبه های اجرایی خاص برای رسیدن به اهداف است . مثلاً در نظامنامه هیأت های جوانان برای رسیدن به هدف ایجاد الفت و محبت بین جوانان ، برگزاری احتفالات پیشنهاد گردیده است .

البته قابل ذکر است که مطالب زیادی در باره نحوه شور و مشورت ، انواع پیشنهادات ، شرح وظایف ، هیأت عامله و ... در شرایط اداری مطرح است که امکان طرح آنها در این مجموعه مختصر وجود ندارد .

ماخذ :

۱- توقیعات مبارکہ جلد ۱

۲- توقیعات مبارکہ ۱۰۹ تا ۱۱۴

۳- مکاتیب جلد ۲

۴- نظامات بہائی

۵- مکاتیب جلد ۴

۶- نمونہ حیات بہائی

۷- گوہر یکتا

۸- ارکان نظم بدیع

۹- اصول نظم اداری بہائی